

MOLLEN IN HET ZWIN

Ons medelid, Paul Vereecke uit Destelbergen, heeft onze bijdrage "Bakken en mollen in de Reie en het Zwin (R d P juni 1977) blijbaar met veel aandacht gelezen. In de zomer van 1976 had hij het Museum "De Schotse Huizen" te Vere bezocht, en in de visserijafdeling het model van een "MOL" of "Krabber" ontdekt.

Omdat het bedoelde museum een rijksinstelling is, mocht de heer Vereecke geen foto's nemen. Maar hij heeft ter plaatse een schets van deze middeleeuwse baggerboot getekend. Daarbij voegt hij een omstandige beschrijving van de bouw en de werking van dergelijke mol.

We danken ons medelid om de technische gegevens die hij verschaft, want wijzelf vonden slechts een vage beschrijving uit 140. Hier publiceren we zijn begeleidende tekst en zijn schets van de boot.

"Model van krabber, krabbelaar of mol, om de havengeul open te houden. Uitgerust met krabbers (gelijken beetje op ouderwetse houten eggen in de landbouw) die er onder en achter gesleept word. Hiermee werd het slib van de bodem opgewoeld en bij ebstroming, samen met water dat uit de spuikom gelaten werd, naar zee doorgepoeld. Het effect wordt versterkt door twee zijwaards uitstaand luiken. Midscheeps zitten 2 schuifluiken, waardoor hoog opgestuwd water achter de krabber, zonodig dwars door het schip kon afgevoerd worden. Werd gebruikt in de XVe en XVI e eeuw.

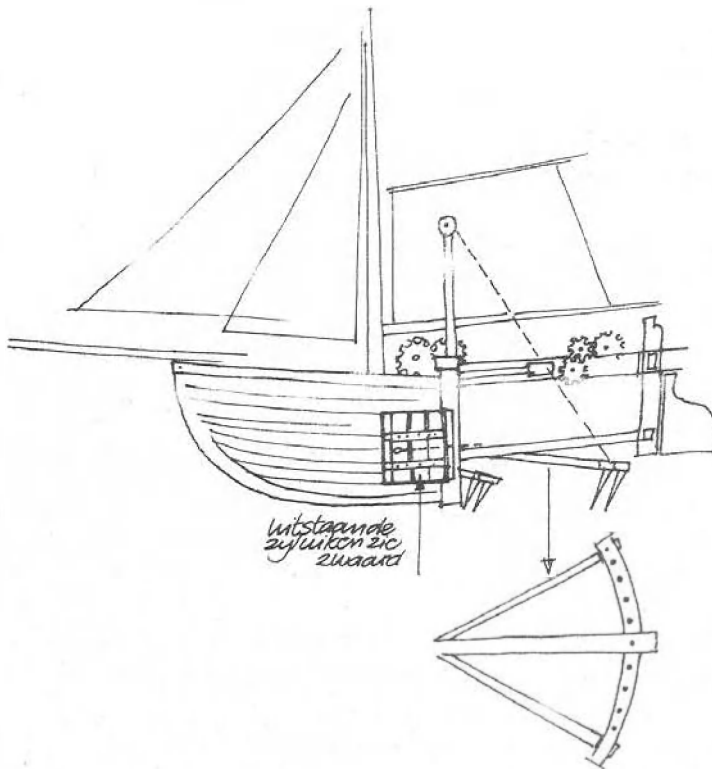
De twee uislaande luiken opzij zitten inderdaad een beetje gelijk de poten van de mol, opzij van het lijf en naar achter gekeerd. Als ik het zo bezie, dienden de luiken, als ze uitstonden om meer stuwkracht te vangen van het aftrekkende tij. Terwijl de tamelijk grote zeilen die van de wind vingen. Men kan zich gemakkelijk voorstellen dat, in een niet al te brede vaargeul, de M O L met zijn uitstaande zijluiken of "poten" bijna over de hele breedte van de vaargeul voortgeduwd werd.

Voorts ziet de M O L er uit als een half schip. In de plaat

van het achterschip steekt een zware boom uit, voorzien van een heel systeem van tandraderen, waar het roer aan staat en waar de driehoekige krabber (gemaakt ongeveer als een eg) onder hangt. Er zit een tweede krabber bijna onder het voorschip."

Tot hier de heer Paul Vereecke.

Maurits Coornaert.

Mol of
Krabbelaar
XV. en XVI. eeuw
Museum
De Schotse Huizen
Veere